

Seksanomia.

— Luonnon kyntäjät. Mainio luonnon-
tutkija Charles Darwin on äskettäin julais-
sut kirjjan, johon hän on koonut havaintonsa
40 vuotisesta tutkimuksistaan maamotojen
elämästä ja niiden vaikutuksesta luonnossa.
Jo vuonna 1873 kirjoitti hän ensikerran ly-
hyen kirjoituksen samasta aineesta; mutta sen
perästä on hän yhtenäin tutkinut, mitä ma-
dot toimivat luonnon suuressa talonduessa. Hä-
nen tutkimuksensa on seuraava: Epäillä todente-
olla tähtyy, löyhyykö monta muuta eläintä, jotka
ovat olleet ja ovat niin tärkeitä maailman
historiasa kun nuo hennosti rakennetut kas-
temadot. Hän nimittää niitä luonnon kyntö-
miehiä ja selittää, että jos niitä eläviä ei
olisi ollut, ei monessa kohdassa maanpallolla
olisi auralla mitään tehtävää.

Kasvemadoilla ei ole filmiä eikä kormia,
mutta haju- ja maku-aistit niillä on, koska
osaavat ruokansa valikoida. Niiden ruoan
sulattimet ovat sangen yksinkertaiset, melkein
kuin linnun kupa. Ruokansa on enimmäk-
seen lehdet, mutta ennen kaikkia kasvien sipulit.

Ne kuljettavat lehdet tekemiinsä reikiin maa-
han ei ainoastaan ruokaaksi, mutta myöskin
reikiensä seinien vuorituksiksi, warmaankin
tylmää vastaan. Reiät ovat kaimetut huo-
lellisesti, ovatpa usein filitetty mustalla mul-
lalla. Näiden eläinten merkillisyys on siinä,
että kaikki, mitä sanotaan ruokamullaksi al-
kuaan on niistä ja pitäisiikin se multa oi-
keimmiten nimitettämän eläinmullaksi. Ne
nielemät yhtenäin maata ja pieniä kiviä
ja antavat ne kulkea ruoansulatuskanavansa
kautta, jonka perästä nostavat sen maanpin-
taan erittäin kaswillisuutta tuottavassa ti-
lassa. Ne niin muodoin lannoittavat maata
ruumiillansa. Silläläilla on maanpinta yh-
tämittaa muuttuvassa tilassa.

Maanpinnan ylimmäinen osa on nimittäin
täynnänsä matoja: niitä lasfetaan tyhnyrin
alalle 50 ä 70 tuhatta. Maanpinnan muut-
tumiiseen ei ainoastaan vaikuta se, että ma-
dot yhtenäin syöwät kiviä ja muita kovan
maan aineita, vaan myöskin se, että kaima-
mansa reiät ovat ikäänkuin salaojat hywin
wisjellyssä maassa, joiden kautta ilma pää-
see maan sisään wirtaamaan ja sillä vaikut-
uksellaan mufertamaan maan mudaksi.

Madot siis ovat ne, jotka luonnon puo-
lesta valmistavat maan siihen siunattuun ti-
laan, että siinä kaikenlaiset hedelmä-kasvit
voivat kasvaa. Ihmiset ovat matojen jäl-
keiset, joiden toimeksi luonto on antanut ja-
lostaa maan kasvattamaan jaloja ja hedel-
mäkkäitä kasveja.